

DOMENOVÁ, MARCELA. *KLENOTY ŠTÁTNEJ VEDECKEJ KNIŽNICE V PREŠOVE I.* PREŠOV: ŠTÁTNA VEDECKÁ KNIŽNICA V PREŠOVE, 2024, 63 s. ISBN 978-80-89614-94-3

Štátna vedecká knižnica v Prešove (ŠVKPO a v rámci nej oddelenie historických knižničných fondov) vydala v roku 2024 viacero publikačných výstupov. Jedným z nich je odborná publikácia s obrazovo-katalógovou časťou s názvom *Klenoty Štátnej vedeckej knižnice v Prešove I.* od autorky, historičky doc. Mgr. Marcely Domenovej, PhD. Titul je venovaný prezentácii vzácných tlačí a rukopisov uložených v Historickom fonde (HF) ŠVKPO. Časť z nich bola v roku 2013 vyhlásená za historický knižničný fond, vďaka čomu podlieha špeciálnej ochrane (s. 5). Do publikácie však boli zaradené aj ďalšie vizuálne zaujímavé tlače a rukopisy z obdobia 16. až 19. storočia, ktoré knižnica získala kúpou alebo sa vo fonde našli dodatočne.

Samotnej obrazovo-katalógovej časti predchádza predslov (s. 5-6) a poďakovanie (s. 7), v ktorých M. Domenová vysvetlila hlavné ciele titulu. Tými je najmä propagácia vybraných vzácných tlačí (vrátane slovacikálnych) s dôrazom na 16. a 17. storočie a na ich pôsobivú knižnú grafiku. V publikácii sú ďalej prezentované aj všetky cyrilské rukopisy a niektoré rukopisné katalógy dobových knižníc (napr. osobná knižnica Ž. Berzeviciovej, G. Tarkoviča), ktoré vznikli prevažne v regióne východného Slovenska, a teda má prezentovať aj najhodnotnejšiu časť zachovaných tlačí a rukopisov, ktoré sa viažu na mesto Prešov a okolitý región. Autorka ďalej popísala metodologické a edičné zásady pri spracovaní tlačí a rukopisov, a predstavila aj zámer pokračovať vo vydávaní ďalších podobných katalógov s cieľom propagovať najvzácnejšie tlače – klenoty HF ŠVKPO z rôznych hľadísk (napr. vecná téma, biografie a pod.). Textová časť publikácie pokračuje úvodnou štúdiou s názvom „*Staré tlače a rukopisy ako predmet výskumu a prezentácie pamiatok knižnej kultúry*“ (s. 8 – 18), v ktorej sa M. Domenová obšírnejšie venuje konkrétnym tlačiam a ich obsahovej stránke (architektúra, zdravie, biografie, cirkevné dejiny, vojenské dejiny, osvietenstvo), identifikuje autorov, stručne sa zmieňuje o ich motiváciách pri koncipovaní diel a venuje sa aj proveniencii tlačí, teda bývalým vlastníkom. Celý text sprevádza poznámkový aparát s bibliografickými odkazmi a doplnujúcimi komentármi týkajúcimi sa najmä stavu fyzického zachovania a väzby dokumentov. Najväčší rozsah publikácie tvorí „*Katalógovo-obrazová časť*“ (s. 19-53), v ktorej sú prezentované vyobrazenia titulných listov, ilustrácií, protititulov (frontispice), máp, väzieb a ukážok rukopisov z vyše 60 titulov, ktoré boli v obrazovo-katalógovej časti použité. Pri každom obrázku je aj popis – časť vyobrazeného dokumentu, predmet vyobrazenia, rozmery, typ grafiky, miesto a rok vydania, signatúra. Túto časť uzatvára zoznam prezentovaných tlačí a rukopisov a zoznam bibliografických odkazov.

Prezentovaný titul *Klenoty Štátnej vedeckej knižnice v Prešove I.* autorky M. Domenovej je reprezentatívnou publikáciou, ktorá sprístupňuje pohľad do najhodnotnejších tlačí a rukopisov zachovaných v ŠVKPO a v Prešove. Katalógovo-obrazová časť je okrem

toho aj odborným sprievodcom a je určená najmä nadšencom a záujemcom o knižnú kultúru, ktorí sa chcú dozvedieť viac o najvzácnejších tlačiach a rukopisoch, ktoré sa v tomto regióne zachovali.

Veríme, že zámer vydávania ďalších podobných publikácií sa autorke podarí naplniť, vďaka čomu sa rozšíri povedomie o vzácných pamiatkach knižnej kultúry, ktoré sa na našom území nachádzajú.

Mgr. Mariana Čentéšová, PhD.